

บทบรรณาธิการ

คำถาม ยื่นคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิโดยอ้างว่ามีการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นและที่ประชุมวิสามัญมีมติพิเศษให้แก่แก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิโดยไม่เป็นความจริง มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๘/๒๕๖๑

การเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงข้อบังคับหรือข้อความในหนังสือบริคณห์สนธิ ป.พ.พ.มาตรา ๑๑๔๕ และมาตรา ๑๑๔๖ กำหนดว่า จะกระทำได้อต่อเมื่อมีการลงมติพิเศษซึ่งจะต้องมีการประชุมใหญ่โดยมีคำบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อลงมติพิเศษ และกำหนดให้เป็นหน้าที่ของบริษัทจะต้องจัดให้ไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีการลงมติพิเศษ เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของบริษัทจะต้องนำเรื่องไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนกรรมการเข้าใหม่ แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนหรือชื่อกรรมการที่ลงชื่อเป็นสำคัญผูกพันบริษัท เป็นกรณีที่ต้องใช้เอกสารยืนยันอำนาจของกรรมการที่ลงชื่อผูกพันบริษัท เป็นพยานหลักฐานที่มีการรับรองโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือได้ในทางกฎหมาย เพราะมีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก เนื่องจากกิจการของจำเลยที่ ๑ มิได้เป็นเพียงนิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวข้องแต่เฉพาะโทษทั้งหกจำเลยที่ ๒ ป. และ อ. เท่านั้น แต่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจการค้าและให้บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ที่ดิน ที่พักอาศัย อาคารชุด อาคารพาณิชย์และอื่น ๆ จำเลยที่ ๑ จึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์และทำธุรกรรมทางการเงินกับนิติบุคคลหรือบุคคลอื่นด้วย ซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นนั้น และอาจก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงินและธุรกิจการค้าต่อบุคคลภายนอกได้ จึงไม่อาจอ้างความเคยชินและความไว้วางใจระหว่างผู้ถือหุ้น หรือเป็นประเพณีปฏิบัติของจำเลยทั้งสองที่ดำเนินการเช่นนั้นตลอดมาเพื่อเป็นข้อยกเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

การที่จำเลยทั้งสองมอบอำนาจให้ น. ไปยื่นคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครโดยอ้างว่ามีการบอกกล่าวนัดประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น โดยลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับส่งมอบให้แก่ตัวผู้ถือหุ้นแล้วและที่ประชุมวิสามัญมีมติพิเศษให้แก่แก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิโดยไม่เป็นความจริง การกระทำดังกล่าวของจำเลยทั้งสองถือได้ว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว จำเลยทั้งสองจึงมีความผิดฐานร่วมกันแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน และร่วมกันแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ ตาม ป.อ. มาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๒๖๗ เมื่อจำเลยทั้งสองได้ใช้เอกสารที่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครรับดำเนินการจดทะเบียนให้ตามคำขอของจำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองจึงมีความผิดตามมาตรา ๒๖๘ วรรคแรกด้วย

คำถาม กระทำซ้ำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีโดยเด็กนั้นยินยอม การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำละเมิดต่อเด็ก และก่อให้เกิดสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๗๙๗/๒๕๕๐

ตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ผู้ใดกระทำซ้ำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษ... แสดงว่า กฎหมายคุ้มครองเด็กอายุน้อยเป็นกรณีพิเศษโดยไม่ให้ความสำคัญแก่ความยินยอมของเด็ก ดังนั้นแม้ผู้เสียหายยินยอม การกระทำของจำเลยก็ยังคงเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ ผู้เสียหายจึงไม่สิ้นสิทธิในการเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดจากจำเลย ส. ในฐานะมารดาผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหายย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยแทนผู้เสียหายได้

คำถาม ภยันตรายที่เกิดจากการประทุษร้ายได้ผ่านพ้นไปแล้วจะอ้างว่าการกระทำเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นการกระทำโดยบันดาลโทสะได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๙๑/๒๕๕๙

แม้ผู้ตายเป็นฝ่ายก่อเหตุขึ้นก่อน (เข้าชกต่อยจำเลย) แต่เมื่อไม่ปรากฏพฤติการณ์อื่นใดว่าผู้ตายจะเข้าทำร้ายจำเลยอีกโดยผู้ตายวิ่งกลับไปที่รถยนต์จอดอยู่และไม่ปรากฏว่าขณะนั้นผู้ตายมีอาวุธติดตัวด้วย ถือได้ว่าภยันตรายที่เกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายได้ผ่านพ้นไปแล้ว การที่จำเลยวิ่งไล่ตามผู้ตายไปในทันทีแล้วใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายจึงไม่อาจอ้างว่าเป็นการป้องกันสิทธิของตนให้พ้นภยันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายได้ แต่อย่างไรก็ดี การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำต่อเนื่องกระชั้นชิดกับเหตุการณ์ที่จำเลยถูกผู้ตายชกต่อยก่อน โดยจำเลยมิได้สมัครใจทะเลาะวิวาทกับผู้ตายถือได้ว่าจำเลยถูกผู้ตายข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม การที่จำเลยใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายในขณะนั้นจึงเป็นการกระทำความผิดฐานเจตนาฆ่าผู้อื่นโดยบันดาลโทสะตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘ ประกอบมาตรา ๗๒

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๕/๒๕๓๗ จำเลยใช้มีดโต้ฟันผู้ตายภายหลังที่ได้แย่งอาวุธปืนกับผู้ตายและอาวุธปืนได้หลุดไปจากมือผู้ตายแล้ว ภยันตรายที่จำเลยต้องป้องกันผ่านพ้นไปแล้ว ไม่มีภยันตรายที่ใกล้จะถึงอันจะต้องป้องกันอีก การกระทำของจำเลยไม่เป็นการป้องกัน แต่การที่ผู้ตายพยายามจะใช้อาวุธปืนยิงทำร้ายจำเลยก่อนจนจำเลยต้องเข้าแย่งอาวุธปืนกับผู้ตายถือได้ว่าจำเลยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม การที่จำเลยฟันผู้ตายจึงเป็นการกระทำโดยบันดาลโทสะ

คำถาม การร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน การยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการที่ยื่นฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา จะถือว่าเจ้าหน้าที่ใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ลูกหนี้ชำระหนี้แล้ว อันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานโกงเจ้าหนี้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๗๓/๒๕๕๑

การร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนของโจทก์ไม่ใช่เป็นการใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ แต่เมื่อร้องทุกข์แล้ว พนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลยที่ ๑ และขอให้จำเลยที่ ๑ คืนหรือใช้เงินจำนวน ๑๓๕,๐๐๘,๑๖๓.๙๒ บาท มาด้วย ทั้งโจทก์ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าวและศาลชั้นต้นอนุญาต ดังนี้ จึงมีความหมายโดยนิตินัยว่าโจทก์ได้ฟ้องจำเลยที่ ๑ ในคดีดังกล่าวและมีคำขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ คืนหรือใช้เงินจำนวน ๑๓๕,๐๐๘,๑๖๓.๙๒ บาท ด้วย เท่ากับว่าโจทก์ได้ใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้แล้ว

ขณะจำเลยที่ ๑ จดทะเบียนโอนที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๒ จำเลยทั้งสองได้หย่ากันแล้ว ทั้งจำเลยทั้งสองได้ตกลงกันว่าให้จำเลยที่ ๒ ไปดำเนินการโอนที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ ๒ แต่เพียงผู้เดียว หลังจากนั้นจำเลยที่ ๒ ยังนำที่ดินไปจำนองด้วย แสดงว่าจำเลยทั้งสองมีเจตนาโอนที่ดินไปเพื่อมิให้โจทก์เจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑ ได้รับชำระหนี้ ประกอบกับคำว่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๐ หมายถึงบุคคลอื่นนอกจากตัวลูกหนี้ การที่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ของโจทก์โอนที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๒ ผู้ซึ่งมิได้เป็นลูกหนี้ของโจทก์จึงเป็นการโอนทรัพย์สินไปให้แก่ผู้อื่นแล้ว ส่วนต่อมาโจทก์สามารถสืบหาติดตามทรัพย์สินนำมาบังคับคดีได้หรือไม่ เพียงใด เป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก จำเลยทั้งสองจึงมีความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ตามมาตรา ๓๕๐

คำถาม ลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวการโอน จะยกข้อต่อสู้ที่มีต่อเจ้าหนี้ผู้โอนโดยเจ้าหนี้ผู้โอนไม่ยอมรับ ขอให้กกลบหนี้กับเจ้าหนี้ผู้รับโอนได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๖๘/๒๕๕๗

หน้าที่จะหักกลบหนี้กันได้นั้น ต้องเป็นหนี้ที่ไม่มีข้อต่อสู้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๔๔ หนี้ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่จำเลยขอหักกลบหนี้กับบริษัท ม. คู่สัญญายังไม่ยอมรับ จึงเป็นหนี้ที่ยังมีข้อต่อสู้อยู่ จำเลยไม่มีสิทธิที่จะนำหนี้ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวมาหักกลบหนี้ได้

จำเลยรับว่าเป็นหนี้ค้างชำระค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษารถโดยสารบริษัท ม. และบริษัท ม. โอนสิทธิเรียกร้องในหนี้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ โจทก์มีหนังสือแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทราบแล้ว การโอนหนี้ดังกล่าวจึงสมบูรณ์ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๖ วรรคหนึ่ง จำเลยจึงต้องชำระหนี้ให้แก่โจทก์ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งเป็นเจ้าหนี้โดยตรง

ส่วนที่จำเลยยกข้อต่อสู้ที่มีต่อบริษัท ม. ผู้โอน โดยจะขอหักกลบลบหนี้ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มกับโจทก์ ผู้รับโอนนั้น เมื่อบริษัท ม. ผู้โอนซึ่งเป็นคู่สัญญาปฏิเสธ หนี้ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่จำเลยกล่าวอ้างจะขอหักกลบลบหนี้ นั้น เป็นอย่างไรจำเลยต้องไปว่ากล่าวกับบริษัท ม. ผู้โอนซึ่งเป็นคู่สัญญาโดยตรง

คำถาม บันทึกหลังทะเบียนการหย่า ระบุว่าบ้านและที่ดินยกให้แก่บุตร ต่อมาบุตร แสดงเจตนาว่าจะถือเอาประโยชน์จากบันทึกดังกล่าวแล้ว ลูกหนี้ตามสัญญาจะเปลี่ยนแปลงหรือ กระทบสิทธิในภายหลังได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗๕/๒๕๕๑ บันทึกหลังทะเบียนการหย่า ที่ระบุว่าบ้านเลขที่ ๑๑/๑ พร้อมกับที่ดินปลูกสร้างบ้านยกให้แก่โจทก์ที่ ๒ ถึงที่ ๔ บุตรทั้ง ๓ คน นั้น เป็นสัญญา ประนีประนอมยอมความและเป็นสัญญาเพื่อประโยชน์บุคคลภายนอกตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘๕๐ และมาตรา ๓๗๔ โจทก์ที่ ๑ ในฐานะคู่สัญญามีสิทธิเรียกให้ ส. ลูกหนี้ชำระหนี้ด้วยการโอนที่ดินพิพาทให้แก่บุตรทั้งสามได้และสิทธิเรียกร้องอันเกิดจากสัญญาประนีประนอมยอมความตามกฎหมายไม่ได้บัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะจึงตกอยู่ในบังคับของมาตรา ๑๙๓/๓๐ แห่ง ป.พ.พ. มีอายุความ ๑๐ ปี

โจทก์ที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นบุคคลภายนอกที่จะได้รับประโยชน์จากสัญญาระหว่างโจทก์ที่ ๑ กับ ส. เป็นกรณีสัญญาเพื่อประโยชน์บุคคลภายนอกซึ่งสิทธิเรียกร้องของบุคคลภายนอกดังกล่าวกฎหมายไม่ได้บัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะจึงต้องใช้อายุความ ๑๐ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓๐ และสิทธิของบุคคลภายนอกย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่เวลาที่แสดงเจตนาแก่ลูกหนี้ว่า จะถือเอาประโยชน์จากสัญญานั้นตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๔ วรรคสอง เมื่อโจทก์ที่ ๒ ถึงที่ ๔ แสดงเจตนาต่อ ส. ผู้เป็นลูกหนี้ว่าจะถือเอาประโยชน์จากสัญญาโดยให้โอนที่ดินพร้อมบ้านตามสัญญาให้ตน โจทก์ที่ ๒ ถึงที่ ๔ จึงอาจใช้สิทธิเรียกร้องให้ ส. โอนที่ดินพร้อมบ้านตามสัญญานับแต่เวลาที่แสดงเจตนาดังกล่าวซึ่งนับถึงวันฟ้องยังไม่เกิน ๑๐ ปี คดีของโจทก์ที่ ๒ ถึงที่ ๔ จึงไม่ขาดอายุความ ส. ซึ่งเป็นลูกหนี้ตามสัญญาไม่อาจเปลี่ยนแปลง หรือกระทบสิทธิของโจทก์ที่ ๒ ถึงที่ ๔ ในภายหลังได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๕ ส. จึงไม่มีสิทธิยกที่ดินพิพาทให้แก่จำเลย โจทก์ที่ ๒ ถึงที่ ๔ ขอให้เพิกถอนการโอนให้โดยเสน่หาระหว่าง ส. กับ จำเลยได้

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ